

Univerza v Ljubljani
Veterinarska fakulteta

Veterinarska zbornica
Slovenije

Datum: 22. 12. 2022

Zadeva: Izjava za javnost Slovenskega združenja veterinarjev za male živali, Veterinarske fakultete, Univerze v Ljubljani in Veterinarske zbornice Slovenije glede posegov v ustni votlini pri psih in mačkah brez uporabe splošne anestezije

V zadnjem času ponovno opažamo povečano število objav oglasov ponudnikov, ki so brez ustrezne veterinarske izobrazbe in licence, za opravljanje posegov v ustni votlini pri zavestnih psih in mačkah.

Povzemamo mnenje **Veterinarske fakultete** glede posegov v ustni votlini pri budnih psih in mačkah.

Bolezni ustne votline (vključno z boleznimi zob in parodontalno boleznijo) predstavljajo pogost in pomemben zdravstveni problem pri živalih v Evropi. Učinkovito zdravljenje teh bolezni je pomemben del veterinarske oskrbe. Profesionalen pregled ustne votline in ustna higiena (luščenje in poliranje zob) predstavljata osnovo za učinkovito zdravljenje bolezni ustne votline in zob. Pri tem je najpomembnejše, da ustrezno pregledamo obzobni žleb ali žep in ga primerno zdravimo. Obzobni žleb je anatomsko struktura pod mejo dlesne, ki obdaja zob, in se pri bolezni spremeni v obzobni žep. Obzobna tkiva, ki sidrajo zob v čeljustno kost, so delikatna in se jih lahko poškoduje, kar povzroči živali bolečino in lahko vodi v bolezen in izgubo zob(a).

Luščenje zob zahteva uporabo ostrih ročnih inštrumentov in/ali ultrazvočnih ali zvočnih luščilcev, ki se jih uporablja z vodnim sprejem. Že majhni in nenadni gibi glave med luščenjem zob lahko zato privedejo do poškodbe obzobnih tkiv. Pravilno luščenje zob (pod dlesno) je neprijetno, vendar se pri ljudeh, ker zavestno sodelujemo, lahko opravlja brez anestezije. Živali pa med tovrstnim posegom večinoma ne bodo mirovale.

Enostavno odstranjevanje vidnih oblog nad dlesno ni učinkovito pri zdravljenju parodontalne bolezni (bolezni obzobnih tkiv). Po posegu sicer zob izgleda čist in bolje, kar vzbuja lažen občutek uspešnosti posega in varnosti predvsem pri lastniku, ki tako po nepotrebnem odlaša z učinkovitim zdravljenjem parodontalne bolezni pri veterinarju.

Večino bolezni ustne votline in zob se lahko diagnosticira le s **popolnim pregledom ustne votline in zob v splošni anesteziji**. Nekatere dele ustne votline in zob je namreč nemogoče pregledati na zavestni živali. Tako je za na primer zgodnje odkrivanje rakavih obolenj ustne votline potreben pregled živali v anesteziji. Odlašanje z diagnostiko lahko tako v nekaterih primerih privede do stanja, ko je zdravljenje veliko bolj zahtevno ali celo nemogoče. Prav tako številne bolezni ustne votline in zob zahtevajo rentgensko slikanje zob, kar je mogoče opraviti zgolj na anestezirani živali.

Moderne anestezijske tehnike, ki vključujejo izbrane anestezijske protokole in ustrezno spremljanje življenjskih funkcij živali med anestezijo, predstavljajo za žival **minimalno tveganje**. Učinkovit pregled ustne votline in zob ter primerno zdravljenje odtehtajo to anestezijsko tveganje. Poleg tega intubacija živali (kjer skozi v sapnik vstavljeno cev dovajamo anestezijske pline) dodatno zaščiti žival pred vdihovanjem umazanije iz ustne votline ter z bakterijami bogatega aerosol, ki nastajajo med posegi v ustni votlini.

Da povzamemo – posegi v ustni votlini na zavestnih psih in mačkah, se pravi brez splošne anestezije:

- ne omogočajo popolnega pregleda ustne votline in rentgenskega slikanja zob, kar odloži postavitve pravilne diagnoze,
- ne omogočajo popolne in učinkovite higiene ustne votline, ker je nemogoče doseči področja pod dlesno,
- lahko povzročijo poškodbo obzobnih tkiv,
- lahko povzročijo pri živali nelagodje, bolečino in/ali stres in znižujejo raven dobrobiti živali,
- v večini primerov zakasnjeno učinkovito in pravilno oskrbo ustne votline,
- dajejo lastniku živali lažji občutek varnosti, razen če je lastnik o pomanjkljivostih in potencialnih nevarnostih takšne oskrbe obveščen.

Te smernice so pripravljene v dogovoru z:

Evropskim kolegijem za veterinarsko stomatologijo (EVDC – European Veterinary Dental College).

Evropskim društvom za veterinarsko stomatologijo (EVDS – European Veterinary Dental Society).

Priznanimi specialisti za veterinarsko stomatologijo, ki delajo v Združenem Kraljestvu (The current recognised Specialists in Veterinary Dentistry practising in the UK).

Britanskim združenjem za veterinarsko stomatologijo (BVDA – British Veterinary Dental Association).

evds.org

Besedilo priredila: doc. dr. Ana Nemeč, dr. vet. med., Dipl. AVDC, EVDC

Izjava dostopna na spletni povezavi (nazadnje dostopano 22. novembra 2022):

[Posegi v ustni votlini na zavestnih mačkah in psih - Klinika za male živali \(KMŽ\) \(kmz.si\)](#)

SKLEP

Opravljanje posegov v ustni votlini psov in mačk brez ustreznih diagnostičnih postopkov in brez ustreznega zdravljenja v splošni anesteziji, pomeni kršenje pravil veterinarske stroke in etike ter ogroža zdravje in dobrobit živali.

Slovensko združenje veterinarjev za male živali

predsednica, Lara Kralj, dr. vet. med., l.r.

Veterinarska fakulteta, Univerza v Ljubljani

dekanja izr. prof. dr. Breda Jakovac Strajn, dr. vet. med., l.r.

Veterinarska zbornica Slovenije

predsednik izr. prof. dr. Ožbalt Podpečan, dr. vet. med., l.r.